

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Mantere, E.; Mäkelä, H. & Merta, A. 2020. Eväitä kulttuurisensitiiviseen kohtaamiseen Polulla-hankkeen seminaarissa. Talk-verkkolehti, HYVE 8.2.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/hyve/evaita-kulttuurisensitiiviseen-kohtamiseen-polulla-hankkeen-seminaarissa/>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Mantere, E.; Mäkelä, H. & Merta, A. 2020. Eväitä kulttuurisensitiiviseen kohtaamiseen Polulla-hankkeen seminaarissa. Online Magazine Talk, Health and Well-being 8.2.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/hyve/evaita-kulttuurisensitiiviseen-kohtamiseen-polulla-hankkeen-seminaarissa/>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Elina Mantere

sosionomiopiskelija, Turun ammattikorkeakoulu

Heini Mäkelä

sosionomiopiskelija, Turun ammattikorkeakoulu

Anne Merta

lehtori, Turun ammattikorkeakoulu, Terveys ja hyvinvointi

Eväitä kulttuurisensitiiviseen kohtaamiseen Polulla-hankkeen seminaarissa

Avainsanat: **koulutus, maahanmuuttajat, monikulttuurisuus**

Monet maahanmuuttajat ovat saaneet korkeakoulutuksen jo kotimaassaan mutta aloittavat silti usein ammatillisen koulutuksen Suomessa toiselta asteelta. Esimerkiksi insinööri saatetaan ohjata täällä lähihoitajaopintoihin. Opiskelussa ei kuitenkaan ole syytä alkaa alusta, jos opiskelijan kyvyt riittävät korkea-asteen opintoihin. Kuinka sitten voimme tukea maahanmuuttajien opintopolkua?

Eväitä kulttuurisensitiiviseen kohtaamiseen -seminaari marraskuussa 2019 Turun ammattikorkeakoulussa nosti esiin tärkeitä asioita maahanmuuttajien kotoutumisesta ja kouluttautumisesta. Tapahtuman järjestivät POLULLA-hanke sekä Salon sosionomikoulutuksen monimuoto-opiskelijaryhmä MSOSS18 osana TKI-projektiharjoittelua. Kohderyhmänä olivat maahanmuuttajataustaiset sosionomiopiskelijat, muut sosiaalialan amk-opiskelijat sekä opettajat.

Polulla-hanke vie korkeakoulutukseen

Polulla – Maahanmuuttajat korkeakoulutukseen polkuopintoväylää pitkin -hanke on kestoltaan kaksivuotinen ja sen rahoittaa Opetushallitus. Hankkeen tarkoituksena on kehittää maahanmuuttajien koulutuspolkuja ja edistää korkeakouluopinnoista suoriutumista. Hanke alkoi 1.11.2018 ja päättyy 30.6.2020.

Hankkeen tavoitteena on parantaa maahanmuuttajien korkeakouluosallisuutta ja rakentaa sisäntuloväylä maahanmuuttajataustaisille sosionomiopiskelijoille. Keskeistä on myös lyhentää heidän koulutuspolkujaan ja kehittää opiskelun aikaista tukea sekä lisätä opiskeluympäristössä kulttuurisensitiivisyyttä.

Projektipäällikkö Tiina Laakso kertoi hanketta esitellessään, että Suomessa on tapana ohjata sosiaali- ja terveysalasta kiinnostuneet maahanmuuttajataustaiset ihmiset pääsääntöisesti lähihoitajatutkintoon ja vasta sen jälkeen korkeakouluun. Näin tehdään siitä huolimatta, että heillä olisi jo kotimaassa tehty korkeakoulututkinto. Näin meneteltäessä koulutuspolusta tulee väistämättä pitkänlainen.

Polulla-hankkeessa kehitetään ohjauksen palvelutuotteiden, ohjausprosessien ja ohjauksen työvälineitä. Kehittämistyö toteutetaan vuoden 2019 aikana aloittaneiden maahanmuuttajataustaisten sosionomiopiskelijoiden ryhmissä. Ryhmiä aloitti kaksi, joihin kumpaankin otettiin kymmenen maahanmuuttajataustaista polkuopiskelijaa. Nämä polkuopinnot ovat taas väylä päästä varsinaiseksi sosionomiopiskelijäksi ammattikorkeakouluun. Tavoitteellisenä tuloksena on, että polkuopiskelijat suorittavat 35 opintopistettä, jotka vaaditaan pääsyyn tutkinto-opiskelijaksi. Lisäksi tavoitteena opiskelijoiden suomen kielen taidon vahvistuminen ja korkeakouluopiskelutaitojen kehittyminen. Opiskelijoiden tuen tarpeiden pohjalta on tarkoitus kehittää yksilö- ja ryhmämuotoisia palvelutuotteita.



Teemapäivästä tukea varsinaisiin opintoihin siirtymiseen

Teemapäivä oli oiva tapa tukea kulttuurisensitiivisesti maahanmuuttajataustaisia polkuopiskelijoita. Tarkoituksena oli tukea heidän siirtymävaihettaan varsinaisiin tutkinto-opintoihin sekä myös vahvistaa kulttuurien tuntemusta puolin ja toisin, mahdollistaa kulttuurien välisiä kohtaamisia. Lisäksi haluttiin tuoda esiin AMK:n opiskelijakulttuuria ja toimintatapoja.

"Pyrkimyksenä Polulla-hankkeessa on tuoda esiin monikulttuurisuusvoimavarana ja siten pyrkiä integroimaan polkuopiskelijoita työelämään, yhteiskuntaan ja yrittäjyyteen jo opiskelujen alkuvaiheessa."

Seminaaripäivä käynnistyi odottavissa tunnelmissa tervetuloitovotuksiin ja hanke-esittelyin. Aivan ensiksi kuultiin Lastensuojelun Keskusliiton toiminnasta. Sen jälkeen esitettiin Kaikkien naisten talo, Turun tyttöjen talon Vakkesiskot, Salon Muistiyhdistys ry:n Memoni-projekti sekä Turun ammattikorkeakoulun Polulla-hanke.

Tyttöjen osallisuus vie kodista yhteiskuntaan

Turun tyttöjen talon Vakkesiskojen toiminta-alue on Varissuo, kun toinen Tyttöjen talon toimipiste Turun keskustassa. Vakkesiskot vakuuttivat ytimekkäästi toimintansa vaikuttavuudesta ja tarpeellisuudesta. Vakkesiskot järjestävät alueen lapsille ja varhaisnuorille tytöille kerhoja ja jalkautuvat alueelle tapaamaan lasten perheitä. Heille tärkeää on saada positiivinen kontakti perheisiin, sillä usein synnä siihen, miksi maahanmuuttajaperheiden tytöt jäävät harrastusten ja aktiviteettien ulkopuolelle, on tiedon puute.

Vakkesiskot toimivat myös vahvassa yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kanssa. Perheissä he pystyvät antamaan palveluohjausta sekä tiedottamaan järjestelmistä. Perheet saadaan paremmin kiinnittämään osaksi yhteiskuntaa ja samalla perheissä opitaan enemmän suomalaisesta kulttuurista sekä kielestä.

Paperittomana Suomessa

Kaikkien naisten talo tekee työtä auttaakseen paperittomana Suomessa olevia maahanmuuttajia, jotka voivat olla tässä ahtaassa tilanteessa pitkiäkin aikoja johtuen byrokratiasta. Pahimmillaan turvapaikka-prosessi voi kestää jopa viisi vuotta. Sen ajan henkilö joutuu elämään pelossa, epävarmana siitä, joutuuko palaamaan takaisin kotimaahansa, joka ei välttämättä ole entisensä enää esim. sodan jäljiltä. Tälläkin hetkellä 25 perhettä Varsinais-Suomen alueella elää paperittomassa tilassa. Hanke on 3-vuotinen ja he toivovatkin pysyvää rahoitusta tärkeälle työlleen tulevaisuudessa.

Ohjatut työpajat yhdistivät erilaisia kulttuureja

Lastensuojelun Keskusliiton Kaikille eväät elämään -hanke tarjosi kaikille seminaariin ilmoittautuneille lounaan, jonka jälkeen päivää jatkettiin eri työpajoissa. Turun ammattikorkeakoulun Salon sosionomiopiskelijat vastasivat työpajojen aiheista sekä asiasisällöistä. Työpajojen sisällöt oli koostettu eri aihealueista kulttuurisensitiivisellä otteella. Työpajojen aiheita olivat Maalauksen moniääninen sinfonia, Makujen maailma, Kulttuuritreffit, Tanssi halki maanosien sekä Kielten rikas maailma.

Ilmapiiri oli energinen ja osallistujat lähtivät innoissaan mukaan kulttuurisensitiivisten työpajojen toimintaan. Innostus oli tarttuvaa ja eikä naurultakaan välttytty. Tanssi halki maanosien sai osallistujien hien pintaan sekä sai heidät rentoutumaan ja eläytymään eri kulttuureille tuttuun tanssin pariin.



Taidetta, kieliä ja uusia makuja

Maalauksen moniäänisen sinfonian työpajassa osallistujat saivat tietoa eri maiden kansainvälisesti tunnetuista taiteilijoista ja päästi osallistujat tekemään omaa taidetta vaihtuvan musiikin äärellä. Joku osallistujista mainitsikin palautteessa, että "nautin niin suuresti vaan musiikin kuuntelusta, että olisin voinut jatkaa, vaikka kuinka pitkään". Osa olikin valinnut värejä ja aiheita juuri musiikista tulevan tunteen mukaan.

Kielten työpaja päästi osallistujat heti alkajaisiksi kertomaan mitä eri kieliä he osasivat. Usein käytetyimmistä sanoista kuten: kiitos, anteeksi, ole hyvä ym. muodostui taululle runsaasti eri kielille muutettuja versioita. Eri kielistä esiin tulivat mm. ruotsi, unkar, arabia ja japani. Keiko Ishikawa tarjosi japanin kielestä lyhyesti myös uutta tietoa, mikä oli mieltä avartavaa ja kiinnostavaa.

Makujen maailma -työpajassa näytettiin aluksi videoesitys eri kulttuurien ruoista, jotka kuitenkin tänä päivänä alkavat jo olla melko tuttuja ympäri maailman. Osallistujat pääsivät jakamaan omia mielireseptejään ja saivat ottaa jonkun muun reseptin mukaansa kotona kokeiltavaksi. Lisäksi osallistujat pääsivät haistelemaan ja maistelemaan eri ruokia.

Kulttuuritreffit tarjosivat lähtivät käyntiin monelle tutulla lankakerätustumiseikillä, jossa jokainen kertoi nimensä ja jonkun itselleen tärkeän asian omasta kulttuuristaan. Tämän jälkeen osallistujat siirtyivät kulttuuritreffeille. Eri kulttuuritaustoista tulevista osallistujista muodostetut parit keskustelivat monenlaisista kulttuuri aiheista. Mielenkiintoisia ajatuksiahan siinä pääsi vaihtamaan itse kukin. Lopuksi käytiin vapaata keskustelua siitä, mitä voi oppia muista kulttuureista.

Kotiin monta ajatusta rikkaampana

Yksi selkeä yhdistävä tekijä kaikille työpajoille oli huomata, että on paljon asioita, joissa kulttuurit sekoittuvat positiivisella ja avoimella tavalla. Ehkä ainoa ongelma kulttuurisensitiivisyyden kannalta ajateltuna muodostuu ennakkoluuloista. Varsinkin silloin, kun omaa kulttuuria pidetään normina eikä kohdata eri kulttuureista tulevia ihmisiä tasavertaisina. Työpajat onnistuivat erinomaisesti näyttämällä monin eri tavoin asioita ja tilanteita, joissa erilaiset kulttuurit kuitenkin yhdistävät ihmisiä.

Ilmapäivällä nautittiin vielä turkkilaista teetä ja leivonnaista, kahvia sekä hedelmiä Globaalinuorten tarjoamana. Päivä päätettiin kokoontumalla yhdessä leikkimielisen kahoot –palauteisan pariin, jonka jälkeen osallistujat pääsivät lähtemään kotiin varmasti monta ajatusta rikkaampana.